

HET
ACTIE
FONDS

NIEUWSBRIEF

Jaargang 30 – Nummer 1 – Maart 2025

Heineken onder druk

In 1996 lanceerde Het Actiefonds de campagne 'Heineken uit Birma', die de samenwerking tussen het bedrijf en het toenmalige dictatoriale regime blootlegde. Na een serie acties en de groeiende publieke druk gaf Heineken zich gewonnen, wat resulteerde in een flinke aanwas van nieuwe donateurs voor Het Actiefonds.

Foute investeringen

Eind 1995 werd Het Actiefonds, toen nog XminY, gewezen op de plannen van Heineken om een bierbrouwerij te bouwen in samenwerking met de militaire junta in Birma. De oppositie riep het internationale bedrijfsleven op niet te investeren in Birma, omdat deze de positie van de militairen versterkten. Naar aanleiding hiervan voerde Het Actiefonds samen met ASEED Europe een gesprek met Heineken waaruit kwam te verstaan dat het bedrijf door wilde gaan met investeren, hoewel het de analyse van Het Actiefonds deelde en de betrokkenheid met de militaire dictatuur niet ontkende.

De Birmadebatten

Op 15 februari 1996 organiseerden Het Actiefonds en het Burma Centrum Nederland een Birmadebat, waaraan politici van verschillende partijen deelnamen. De directie van Heineken ontbrak echter, ondanks een uitnodiging van Het Actiefonds. Hun boodschap was toen dat de meeste bedrijven geen standpunt innemen over de politieke situatie in de landen waar zij actief zijn. Na het tweede Birmadebat datzelfde jaar en aanvullende maatregelen van het Europees Parlement gaf Heineken uiteindelijk toe onder publieke druk. De campagne 'Heineken uit Birma' was een succes.

Solidariteit

Het Actiefonds zag de zaak met Heineken als een reden om zich verder te verdiepen in de rol van het internationale bedrijfsleven in het in stand houden van dictatoriale regimes. Eind 1996 steunden Het Actiefonds en het Burma Centrum Nederland een campagne ter bemoediging van de democratiseringsbeweging in Birma, met een focus op alle Europese bedrijven die handelsrelaties met het land wilden onderhouden. Vandaag de dag toont Het Actiefonds zich solidair met een nieuwe generatie activisten in het land die wederom strijden tegen vormen van militaire onderdrukking.

Geen stap achteruit

Op 6 april 2024 organiseerde Hnutí pro život ("Movement for Life"), een ultra-conservatieve Tsjechische lobbygroep, hun jaarlijkse mars ter ondersteuning van anti-abortusbeleid. Om dit te verhinderen kwam Koalice Neprojdou! ("Coalitie: We laten ze er niet langs!") in actie door de mars te verstoren met een massablokkade van 500 mensen.

Tegen abortus

De lobbygroep Hnutí pro život maakt deel uit van een bredere internationale 'anti-gender scene' die toegang tot abortus wil beperken en LHBTQIA+ers gelijke rechten wil ontnemen. In het verleden heeft deze groepering zich gepresenteerd als een filantropische organisatie om de steun van politici en instellingen te krijgen. Ze hebben zich echter niet onthouden van publieke haatcampagnes, zoals blijkt uit de publicatie en verspreiding van boeken over de "behandeling" van homoseksualiteit en hun kritiek op noodhulp in de vorm van anticonceptie.

Blokkade

In reactie op de mars van Hnutí pro život vormden verschillende oppositiegroepen de Koalice Neprojdou!, oftewel: We laten ze er niet langs! Samen organiseerden ze een blokkade die leidde tot een vertraging en verstoring van enkele uren aan het adres van de anti-abortusstroming. Na maanden van mobilisatie slaagden de feministen erin met 500 mensen de Legii-brug in Praag te bezetten, waardoor de haatmars omgeleid moest worden via de naburige Jirásek-brug. Hierdoor moest men de mars vroegtijdig verlaten en werd het laatste deel van de mars

op het Wenceslasplein (die ook werd onderbroken) ingekort.

Het succes van deze actie werd weer-spiegeld in de Tsjechische media die naar Hnutí pro život verwees als een "anti-abortus beweging," een label waar de organisatie afstand van probeert te nemen door te beweren dat ze in plaats daarvan "pro-familie" zijn.

Het Actiefonds heeft deze tegemonstratie met trots gesteund en blijft hen die opkomen voor het recht op abortus ondersteunen.

Posteractie voor het demonstratierecht

Dat veel van de zaken die wij voor lief nemen ooit dankzij ordeverstoring acties zijn verkregen wordt vaak vergeten – en extreemrechtse politici spelen daar verlekkerd op in. Zij pleiten nu voor het inperken van het demonstratierecht. Uit protest heeft Het Actiefonds 300 posters geplakt in het hol van de leeuw: rond het Binnenhof en op andere plekken in Den Haag.

Tweede Kamerdebat

Op 22 januari 2025 werd er in de Kamer gedebatteerd over het demonstratierecht. Of beter gezegd: het inperken ervan. Wie de bijna acht uren aan tirades van rechtse politici beluisterde, moet concluderen dat de regering het met name gemunt heeft op activisten die a) protesteren tegen de niet afdoende maatregelen om een klimaatramp af te wenden, b) de opzettelijke vernietiging van een bevolkingsgroep met Nederlandse wapens willen stopzetten, en c) willen waarschuwen voor de gevolgen van een extreemrechts kabinet.

Veel van de voorgestelde maatregelen lijken misschien ongevaarlijk voor wie meent “niets te verbergen hebben”, maar zijn in feite manieren om activisten in kaart te brengen en te verzwakken. Deze framing, en de voorstellen die ermee samenhangen, zijn een gevaarlijke stap in het draaiboek van autoritaire stromingen.

Posteractie

Het Actiefonds is bekend met de gevaren van dictatoriale bewegingen. Al 57 jaar werken wij nauw samen met activisten over de hele wereld die de macht uitdagen en het tegenwicht bieden dat nodige sociale verandering mogelijk maakt. Omdat we willen laten zien dat we deze inperking niet zomaar laten gebeuren we 300 posters in het centrum van Den Haag opgehangen met de teksten “Demonstreren is een mensenrecht!” en een dichtregel gebaseerd op de bekende preek van Niemöller: “Toen ze de communisten arresteerden, zei ik niets. Ik was immers geen communist. (...) Toen ze mij kwamen halen, was er niemand meer, die voor mij protesteren kon.”

Het Actiefonds is trots op de ontwikkende en ontregelende acties die wij de afgelopen jaren hebben mogen ondersteunen!

Met uw steun kunnen wij helpen.
Het Actiefonds IBAN:
NL46 TRIO 0338 6220 39

Colofon

Tekst en redactie:
Oriane, Het Actiefonds
Vormgeving: Boris de Vries
Druk en verzending: Mailtraffic
Ontwerp: Cometa

Voor meer informatie, mail naar:
info@hetactiefonds.nl
of ga naar:
www.hetactiefonds.nl